



N^o. 51.

Sestdeenā, 21. Dezember (2. Januar)

1874.

Mafsa par gabdu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

Mahjas weefa lassitajem un draugeem par simu.

Lai Mahjas weefa isfuhtisšana warretu peh; kahrtas un bes kaweschanahs notikt, tad luhbsam apstelletajus, lai pee laika mums usdohd sawu wahrdu un dshwes-weetu. Mafsa paleek arri us preekschu ta patte, la agralds gabbds, prohti: Mahjas weefis par gabdu mafsa 1 rubli, peeliktums 75 kap. un pastes-nauda 60 kap., ta la teem, lam pa pasti japefuhsta, par gabdu jamafsa par Mahjas weefi ween 1 rubli 60 kap. un par Mahjas weefi ar peeliktumu 2 rubl. 35 kap. — Teem, las schē pat Rihgā it neddelas sawu lappu janemm woi leel sanemt, — teem ta pastes-nauda, sinams, naw jamafsa flahst, bet tee dabdu Mahjas weefi ar peeliktumu par 1 rubli 75 kap., un bes peeliktuma par 1 rubli.

Rihgā: Mahjas weefa apstelleschanas teel pretti nemtas manā drullatamā un grahamtu bohde pee Behtera basnijas; Behterburgas Ahr-Rihgā Kallu-eelā N^o 18 Winkmanna l. palk-sambari Martinsohna nammā, un Weifa l. bohde pee leela pumpja; Fahrdaugawā pee Stabusch l. prett Holma l. fabrika. Tad wehl zittas pilsksehtās apstelleschanas pretti nems. Behtis: lohpmannis Petersohn l. un dshiwibas apdrohschinaschanas agents Plabusch l. sawā grahamtu bohde; Walmeerā: C. G. Treij l. sawā grahamtu bohde; Wallā: Rudolf l. sawā grahamtu bohde; Selgawā: J. Schablowskij l. sawā grahamtu bohde, C. Höpfer l. sawā bohde pee tirus platšča un S. Allunan l. sawā grahamtu bohde, tattoku eelā N^o 8; Talsds: lohpmannis Simsen l. un tad Dohbelē: lohpmannis J. Dawidoffskij l. sawā drahnu bohde. Us semmehm apstelleschanas, tā jaw libof schim, arri us preekschu labprahtigi peenems zeenigi mahzitaji, floblotaji un zitti tautas draugi un lohpeji.

Arweenu wairal lassitaju rohdahs, las wehlahs, la arri Latweeschu laifa raksti brihscheem pajneegtu bildes. Sawu zeen. lassitaju wehleschanahs eewehrobams, esmu par tam gabdajis la Mahjas weefim nahkoschā gabda daschi nummuri buhs ar bildehm puschtoti.

Ernst Plates,

Mahjas weefa apgahdatajs un rebaltehrs.

ehlas apstahdejuse, ihfi falkohst leelu flahdi nodarrijuse. Ap to pašču laifu arri no Saratowas teel sinnohts, la tur auka plohsijusehs. Auka apgahjuse 40 telegrafa stabbus pee Lambowas-Saratowas dselszjeka, waktneeku buhdinas apgahjuse, stanrijas ehlas apstahdejuse, dauds dselszjeka wagonem (ratteem) juntus noplehsufe.

Telegrafa simas.

No Berlīnes tai 19. (31.) Dezemberi. Berlīnes maschinu-fabrikos dauds sawu deenastu usfazzijuschī un tapeh; gan iszelsees scheem fabrikeem strahdneeku truktums. — Kā dsird, tad Don Alfonso us jaunū gabdu isklaidischoht weenu manifestu (pafsluddinofchanu). Gelsch Murwiedo pee Walenzijas (Spanijā) ter iszehlees Alfonso dumpis un dumpineeki usbrulluschī waldibas tarra pullam.

Rahditajs.

Jannakahs sinas. Telegrafa-sinas. Gelschlemmes sinas. No Rihgas: Latweeschu draugu beedribas fapulze. No Lehrpattas: selta medala. No Mehwaless: dselzjeka buhwesšana. No Selgawas: ohgtu twailds noslahpschana. No Mafskawas: sirgu isstahde. No Wiasmas: sirgu sagščana. Ahrlemmes sinas. No Franzijas: Bonapartisi. No Londones: kuggineeku breefmas. No Italijas: nosseesneeki. No Spanijas: Don Alfonso. Beka malla buhwetai ehlat dauds meisteru. Wezzajam kapreras fallā. Sifti notillumi is Rihgas. Peeliktuma. Brubtgana prohwe. Graudi un seedi.

Jannakahs sinas.

No Kurfkas tai 13. Dezemberi teel sinnohts pahrlahdu leelu auka, las stāp tahm daschahm dselszjeka stanrijahm apgahjuse telegrafa stabbus, juntus noplehsufe,

Geskemmes sinas.

No Rihgas. Latweeschu draugu beedriba Rihgā tai 12. Dezemberi, musejuma sahlē sawu scha gadda sapulzi noturreja. Klahē bija lihds 40 beedri un kahdi weest. Pullsten 11³/₄ preeksch pussdeenas presidents mahz. Bielenstein Wahzu wallodā sapulzeshōs apstweizinaja un isteize par beedribas darbofchanahm schai gaddā, arri ihst peeminneja par dascheem jaw zaur druktu gabjuschēem un wehl gaidameem raksteem. Presidents arri pasneedsa pirmo sehju no tahm jaw fenn gaiditahm tautas dseefmahm, kas taggabihē arri grahmātu pahrdohstawās dabbutamas. Tad runnaja Latweeschu wallodā Kursēemmes direktoris mahz. Rutkowsky isteitdams par tahm Kursēmē jaun drukkatahm grahmatahm. Zeen. runnatais gan ar dedsi geem wahrdeem fihajja graudus is pellawahm — fazzidams, tā rakstneezibas dahršā neween lohschus stahdus warrejis useet, bet arri dands nahrtres un nesahles u. t. pr. (Mehs buhtum wehlejuschees, laut jelle wairak laiku nehmis un garratus pahrspreedumus pahr tahm geldigahm un negelbigahm grahmatahm zeen. Kurs. direktoris buhtu demis). — Tad atkal runnaja Widsēemmes direktoris mahz. Auning, Wahzu wallodā, par tahm Widsēmē drukkatahm grahmatahm. Arri tē noscheplojam lihds ar zeen. runnataju, tā tam wiffai mas laika atlizis pee daschu rakstu parraudfischanas un apspreefchanas. Tē ihpafchi japeeminn, tā zeen. runnatajs norahdija us ween Dseefmu krahjumu, kas dseebatajeem warr tillai buht par famaitafchanu.

Tad tillā no Jelgawas mahz. Schulz drustlas par beedribas rehlineem preekschā listas, jo m. Schulz tillai kaffeeru weetu islihdsefams bija scho ammatu usnehmis, tadeht tā beedribas kaffeerers mahz. Kupffer aishgahjis Deewa preekschā.

Tad Latweeschu awischu redaktoris mahz. Sacranowicz bewa pahrskattu par saweem redatzijas darbeem un luhdja Latweeschu draugu beedribas beedrus zaur raksteem wairak peepalihdseht. Schai gaddā effohē Latweeschu awischu abonenti atkal wairajuschēes, tā tā taggab effohē lihds 4400 abonenti.

Zaur nahwi aishgahjuschi 5 beedri: Meschotnes mahz. Neander, Mahj. weefa redaktors A. Leitans, Sakas muishas mahz. Schaack un Jelgawas mahz. Kupffer.

Tad tillā ortografijas, leetā jo plaschi spreesē un tad mahz. Neuland par dascheem dseefmu fazerretajeem bija jo karstus wahrbus teizis, gabja pee preekschneezibas zefchanas un jaunū beedru usnehfchanas.

Par presidenti atkal ezehla mahz. Bielensteinu, par Widsēemmes direktoru mahz. Auning, par Kursēemmes direktoru mahz. Rutkowsky, par sekretebru redaktoru Pantenius, par biblioteku palihgu mahz.

Bergmann, par kaffeeri hojrath Stanchen. Schdeschana beidsahs pullsten 6. wallarā.

— Par Widsēemmes gubernatoru zaur Widsaugstato pawehli no 6. Dezemberā irr ezejts lihdschinnigais gubernatora weetneeks, lambarlungs, barons Uexküll v. Gildenband; pee tahs paschas reises wiasch irr arri pa-augstinahts par ihsteno stahtsrahtu.

— Rihgas nodohfchanu jeb galwas-nauba waldbiba isfluddina: Pehz 97. pargrafa tā lillkama par wisspahriigo karra-deenestu no 1. Janwara 1874 wisseem no wihrischlas kahrtas, tillihds winni to wezzumu no feschpadsmit gaddeem atfneeguschē un ne wehlat tā lihds 31. Dezemberam tā gadda, kurrā winni diwidefmit gaddus wezzi paleel, irr jaleel few israkstihē attestati par winnu peerakstifchanohs pee kahda safaulschanas kantona. Rihgas galwasnaudas waldbischana (Steuerverwaltung) tadeht usnizina wiffus pee schihs pilsehtas draudses peerakstifchans no wihrischlas kahrtas, kurrā 1854 djimmauschē un tam 1875 sawu karra-deenesta peenahfumu kricht isdarriht, tā tee til driht zil erpfehams un ne wehlat tā lihds 31. Dezemberam 1874 pee schihs waldbischanas peemeldahs, sawas kristifasfihmes un leezibas par sawu floschlas-mahzibu peeneshami un attestati par winnu peefihmeschanu pee safaulschanas-kantona pretti sanemdami.

No Tehrpattas. Isgabjuschā nummurā ihsumā peeminnejam, tā Tehrpattas uniwerstete, sawus gadda swehtkus swinnedama, isballijust 7 selta medallas par sinatnibas raksteem, kas no studenteem pahr teem no uniwerstetes usdohsteem jautajumeem bija farakstiti. Pahr weenu no scheem jautajumeem jeb usdewumeem arri weens Kursēemneeks Ernsts Breedis, no 1872tra gadda sahfoht wezzu wallodu (filologijas) students, nehmees rakstu farakstihē un winna raksts par til labbu atsihts, tā wiasch dabbuta selta medaku par gohda algu.

No Nehwales. Rā turreenas awises dabbutuschas sinnaht, tad ministerijā effohē nospreests, tā dselszjeka buhweschana no Tehrpattas lihds Tapsu effohē atkajama. Saw ar ilgofchanohs turreenas apgabala eedihwotaji gaida us dselszjeku un nu winnu wehlefchanahs tils ispidita.

No Jelgawas. Swehtdeenās rihā weena wezza zeemahē, kas weena patti bes nelahdas apkohpejas nedf deeneszilwela dshwoja, sawā istabā tappa atrasta no ohgtu twaileem noslahpeta. No sagteem gauschi bailiga, winna wiffas durwis bija aishlehgust, tad krahfni celubruff un pee sawahm leetahm krahmejuschees, nemaf nemannidama, tā istaba peewillufchees pilna ar twaileem. No scheem pahrnemta beidsohē pakrittusi pee semmes un tur sawu dshwibu islaidusi. Ihsā laikā kas tē Jelgawā jau ohtrureis noteel, tā zaur ohgtu twaileem zilweft

samū dšhwibu paspehle, jo ne daudš nebbetas at-pallat tā arri nomirra kahds jauns Bahzsemneeks, bruhweris pee Strecker t. Wallarā krahsni iskur-rinajis un aistaisijis, winsch apgullejabs un wairs nau uszelees, jo ohgtu twaiti wiinu bij noslahpe-jusch. Bit lohti tat jafargajabs krahsni par agru aistaisiht. (L. A.)

No Wentspils. Lai 30tā Oktoberi ap pufs-nakti Pinnu luggis „Noet“ usstrehja us smilšchu lahpu (jellumu) pretti Wentspils ohsta dambim. Naktis tumschumā luggi nepamannija, bet kad deena sahla aust, tad to eeraudstija. Tublit tiffa aischu-tita glahbschanas laiwa, kas preelch ne ilga laika tiffa eegahdata. Jo tuweli glahbschanas laiwa fuggim peebrauza, jo stipraki bija witni, tā ka laiwa ar saweem brauzejeem tiffa wairat reiju no witneem aplahsta; tomehr beigās isdewahs luggi fasneegt, fuggineetus, kahds 8 wihrus, isglahbt un tad ar leeleem puhlineem atkal krahtu fasneegt. Wentspil-neeki no sawas puffes isglahbtahs laipni usnehma un aplohpā. Glahbschanas laiwa pehz sawas eerit-tes israhbijahs par lohti derrigu. Pahrscho glahb-schannu nosubtija sinu mahfu augstai leelfirstenei Trohnamantineezei, sem kurras apfargaschanas un gabdaschanas stahw beedriba preelch fuggineetu glahb-schanas. Trohnamantineezes wahrdā tiffa isfazzita par minneto glahbschannu laimas-wehleschana Kur-semmes aprinkim, Wentspils aprinka waldbai un glahbschanas stanzijai.

No Wastawas. Mahkoshā ruddeni tilschoht isrihota „zetorta“ sirgu isstahde. Gohda-mahfas taps isballitas no kommissijas, kas no isstahdita-jeem ihpashchi preelch schihs isstahdes tifs eezelta. Lai darba-sirgus warretu jo pilnigi preelch schihs isstahdes sadabbuht, tad teel usajzinatas wiffas semkohpju beedribas, lai winnas no tam neatrautohs, bet zil spehdamas pee tam peepalihdsetu. Wisseem us isstahdi fuhiteem sirgeem wajaga lihds buht raksti (leezibas) pahrsstahdamo sirgu fuggu, wez-zumu, dabbu u. t. pr. Saslimmuschi lohpi neteel peenenti, bet kas pa isstahdes laitu faslimst, tee teel no lohpu abristeem nemti ahrsteschana. Tahdi sirgi, kas jaw 1872. gaddā dabbutuschgi gohda-mahfu (al-gu), tahdeem wairs neteel gohda mahfas peeschir-tas, bet gohda-medaktas un usteischanas-rakstus tee warr dabbut. Gohda mahfas irr noliktas par 20,000 rubtu. Jahjami sirgi teel ismehginati sohlos, ril-schds un aulelschds. Isstahde schirtees 3 schir-rās; jahjamōs-, brauzamōs- un darba-sirgōs. Pehz isstahdes warr arri isstahditohs sirgus us isohli-schannu (uhstruppi) isdoht, jo isstahditaji to wehlahs.

No Wiasmas teel Pehsterburgas Bahzu awi-sei pahrs sirgu sagschannu turreenas apgabbalā sta-nohtis. Sirgu sagschana, tā minneta awise raksta, tur stipri isplattahs, tapehz ka tur sagschana weegli isdarrama. Saglis tumschā ruddens- jeb seemas-

nakti pa preelchu sagto sirgu aismedd us tuwako meschu, tur winsch to itt meerigi kahdas deenas at-stahji, kamehr sirga ihpashcheeks pa wisseem zekkeem sagtam pehdas dsenn. Kad nu ihpashcheeks welti melledams, apnizzis wehl ilgati mehleht, tad saglis pa nakti uslahpj sagtam sirgam muggurā, jahz zaur zeemeem un pa leeljekku, tur neweens wiinu nelahwe, un aishaji kahdas 50—60 werstes tahtu, tur winsch sawus palihgus atrohd, kas no wiina sagto sirgu preelch pahrdohschanas fanemm. Pee leetus-, sneega- un wehtras-laika ihpashchi sahdsibas teel is-darritas. Weidjamā laika sagti arri sahlfuschgi goh-wis sagt. Nefenn kahds saglis bija tahds pahr-drohshs, kahdā lohpu-pagalma eeteeltees, gohwei 4 wihses kahjās uswillt un tad us mahjam aismest. Par laimu gans bija kahdu trohlsni pamannijis, winsch kaiminus fasauza un sahla pallat dshtees. Gefahlumā wiini apjukka, tapehz ka netur gohwoju pehdas neatradda, bet tomehr sagli drihs atradda lihds ar sagto gohwi. Saglis tiffa nodohs walfis-waldischana. Schahdu nebuschannu warreta pa leelakai daktai isnihzinaht, kad zeemōs turretu naktis waltneetus un kad turrenas polizejas stingrati us tam luhklotu. Weens labbums irr tas, ka zeemōs irr nihni sunni, kas saglus reij, tiffai skahde, ka see-mas laika willi daudš funnus nokohsch. Kad sem-neeki sagli nokehruschgi, tad wiini to kreetni nosukka, un semneeks un saglis abbi irr tad ar meeru un aiseet katis sawu zekku. Daschreis gan sagli brau-dejoht, ka uslaidischohht „farlano gaili junta gallā,“ bet tas nefad nenoteekoht.

Ahrsemmes sinas.

No Franzijas. Rubers, Bonapartistu parti-jas galwa, turreja tautas sapulze runnu, kurrā winsch weenu Bonapartistu, aistahweja ar drohscheem wahr-deem, sawai partijai par labbu runnadams. Weena no Franzuschu awisehm scho runnu sawas lappas pilnigi usnehmuse. Wairat simtu awischu lappas jeb num-nuri, kurrā minneta runna nodrukata, irr us sem-mehm isfuhititi, lai zaur to warretu Bonapartistu partijai par labbu strahdaht. Pehz Franzuschu awischu spreeduma Bonapartistu partija sahl spehka peenemtees, un daschi awischneeki pahrmett Franzi-jas waldbai, ka wiina stingri deesgan prett Bona-partisteem ne-isturrotees. Laikam tas tapehz tā no-teel, ka waldbi negribhoht pilnigi turretees us re-publikaneeschu puffi, kas wiinai buhtu jabarra, ja wiina pawiffam Bonapartisteem pretti stahthōs. Sin-nams zaur tahdu istureschanohs wiina neds pee weenas neds pee ohtras partijas draugus ne-eman-tohs.

No Londres teel sinnohts par kahdu breef-migu fuggineetu atgabbijumu. Kahds luggis, kas ohgles bija par lahbinu nehmis, tiffa no wehtras pa pasauls juhru mehthahs. Jaw astonas deenas fuggineeki nopuhlejabs negaifam prettotees. Dewitā

deenâ iszehlahs ugguns, fugga obgtu lahdiensch bija aisbedsees un fuggineeki zitta nelo nesinnaja darriht, lâ fuggi atstahht un farwu patwehrumu laiwas atrast. Laiwas tikka driht no wehtras weena no ohtras schirtas un pa juhru ismehtatas. No diwi laiwahm lihds schim brihscham neta nestinn; ta trescha tikka pehz diwdesmit un diwi deenahm no kahda Hollandeeschu fugga izglahhta. Pahrschihls laiwas behdigo listeni kahdu wahrdu peeminnesim. Astoni zilweki schinni laiwa bija farwu patwehrumu, farwu glahbschenu, mellejuschi. Diwi fuggineeki, aulai plohsotees tikka juhra eemesti, lai laiwa nenogrintu. Us laiwas atrasdamos fuggineeku starpâ bija kahds Staleeschu jaunellis, las schahdu leezibu bija pee Singapures konsula nodewis, pee kurra winsch pehz glahbschenu bija tizzis; winsch stahstija: „swehtdeen tai 30tâ Nowemberi fuggineekus mohzija slahpes un isfalkums. Mehs nu fahlam juhras uhdeni (las irr fahligs un ruhths) dsert un kahds is muhfejeem til daufs juhras uhdena fadsehrahhs, la winsch prahta apjulla un luhdja, lai wiinna beedri wiinnu nolaujoht, ar wiinna meefahm farwu falkumu apmeerinajoht, un to fahzidams winsch nafi pee rihtles peelikka. Fuggineeki schahdu preelchlikkumu nepeenehma, het nospreeda, ta effoht jalohse, lai zaur lohses willschenu tiktu apstihmehts, lam par uppuri jabuht faweem beedreem, tas irr, lam buhs uppuretees faweem lihdsjeetejeem preelch dshwes usturras. Lohseschana tikka isdarrita. Panehma lohka gabhalians un katram bija weens lohka gabhaliansch japanemm. Kas to ihfako panehma, tam bija jamirst. Minnetais Staleeschu jaunellis bija iswilziss to ihfako lohziinu. Winsch nomettahs zelkôs un Deewu luhdja. Ihpaschu nemeeru pee wiinna nepamannija. Kahdas stundas pehz tam weens Hollandeeschu fuggis nelaimigohs isglahhta. Pahrschahm diwi laiwahm warrbuht sinu dabbusim.

No Italijas. Jaw daschu reisu pahrschahm Italiju sinodami peeminnejam, ta weetahm leela nedrohschiba, ihpaschi zaur laupitajeem; taggad nu walsts fapulze tizzis pahrspreests, ta schahdu nebuhschenu wifslabbati warretu isnihzinahht. Bil waijadstga schahda gabdaschana par drohschibu un fahrtibu, to apleezina tee daufs noseegumi un nedarbi, las Italijas walsti nodarriti. Lâ par prohwi 1872. gadda schahbi sleplawibas darbi: 2080 zilweki nofisti, 1540 zilwekeem ar sleplawibas darbu usbrulluschi, 37,355 zilweki eewainoti, 4605 aplaupiti un 69,524 fahdsibas isdarritas. 1873. gadda noseegumu flaits druzin pamastinajees. 1855 zilweki nofisti, 31,717 eewainoti. 3092 aplaupiti un 55,137 fahdsibas isdarritas u. t. pr. 1874. gadda atkal wairojuschees noseegumi. Las jaunais lillums, las tikka Italijas walsts fapulze spreests un drihschumâ tikschoht islaists deht minnetas nebuhschenu apspeeschenu, schis lillums atkaij polizejahm katru, us kahdu laiku zeeti fanemt, las pehz wiinnu dohmahm isleelahs

buht noseedsneeks. Zaur schah lilluma leetashanu un zaur polizeju stingru peeraudstschenu turpmal noseegumi mastinasees.

— Garibaldi, pahrschah kurru laipnigais lassitajs atrohn dseefminu schinni nummura lihds ar ihfu peesihmejumu, taggad dabbus no Italijas waldbas peepalihdsibu kahdus 12,500 rubtus (50,000 lih-rus) it gaddus lihds farwas dshwes gallam lâ dahwanu no Italijas tautas par to, to Garibaldi preelch Italijas faweenofchanohs un atswabbinaschenu strahdajis.

No Spanijas. Spaneeschu leelungi, lâ jaw farwâ laika sinnojiam, bija prinzim Alfonso, bijuschas Spanijas tehnienees Isabellas deklam, peesuhstijuschu laimas weleschenu un isfahzjuschu farwu padewibu un ustizzibu. Prinzis Alfonso taggad us tam islaidis atbides rakstu, las arri kahda Franzuschu awise atrohnahs nodrullahhts. Schinni raksta winsch wifsu pirms isfalka farwu pateizibu minnetem Spanijas leelungeem, tad peeminu, la winsch, ja reis par Spanijas tehniu palittu, wifwas tautas un walsts waijadstibas eemehtrotu, par fahrtibas ustureschenu un par brihwibas aisstahweschenu gabdashoht. Tad arri peerahda, la winsch pehz farwas mahtes, tehnienees Isabellas atkapschenu no Spanijas waldbas effoht tas weenigais pehz lillumeem eenahlamais tehniensch. Lâ fennal tâ arri winsch griboht pahrschahm Spaniju waldbiht ar Spaneeschu tautas weetneeku (fortesu) peepalihdseschenu. Tad farwâ laika raddschotees faweenofchenu stary lillumigo walbineeku un stary brihwo tautu. Sawu rakstu beigdams winsch falka, la griboht buht labss Spancetis, labss kattolis, lâ wifwi wiinni preelchahjeht un brihwprahthigs walbineeks.

Beenijama redakzija!

Scho peelittu rakstu man bija farastitajs ustizzejis ar to nosahzischenu, to paschu kahdam Latweeschu laika-rakstu redaktorim, las to nepahrgrohsitu leel nodrikkeht, atdoht. Kad nu raksts bija atbilda us „Baltijas wehstnescha“ numm. 44. isdohtu Baumanna Kahra kritiku, tad ar to wifsu pirmat gahju pee „Balt. wehst.“ redaktora tunga. Schis to islahstis, diwi weetâs, las wiinnam nebija pa prahtam, teiza, wai tahs newarretu pa wifsam islaist, jeb drustu pahrgrohsiht? Kad nu to pehz farastitaja weleschenu neta newarreju atkaut, tad redaktora l. apnehmahs, wiinnu arri nepahrgrohsitu farwâ lappâ usnemt, un us schahdu apfohlischenu ween es Bodneeta l. rakstu warreju no roh-fahm isdoht.

Schi apfohlischana nam peepildita. Kas scho rakstu ar to fahldina, lâ tas „Balt. wehst.“ drikkheht, tas atrad-dihhs, lâ tanni schi stuhrihts, tur stuhrihts norauts, daschi teikumum gluschu atmesti un zaur to dohmas weetu weetahm nesaprohtamas un raksts pais no farwas faturras daufs saudejis, ne-issalka wairs ihstent to, to gribbejis fahzihht.

Kad redaktora l. jautaju, tadehht farwu wahrdu neturrejis, tas man atbildeja, la ar nodohmu effoht to rakstu tâ pahstinajis un pahrgrohsitis un „winnewat“ tas irr, wainigs, la farwu fohlischenu nepeepildijis.

Man ar to peetiftu, bet tas rakkis naw mans, bet zitta, man ustrizjehts, tadeht es to no „Balt. wehstn.“ redaktora t. atprassijust, peesuhstu zeenigai Mahjas weesa redakzijai, ar to luhgshanu, to paschu nepahrgrohfitu sawa lappä us-nemt; pirmsahrt lai warretu prett Bodneela t. attaisnotees un sawu apfohlischanohs — laut gan pakawetu — peepildibt, un obtrahrt, lai awischn lassitaji dabbutu sinnaht, to ihsti Bodneela t. rakkijis.

von Freitag-Voringhoven.
Stultē, 17tä Dezember 1874.

Zella mallä buhwetai ehkai daudf meisteru.

Prachtigs zekotajs eerandsijis zella mallä jaunu ehtu buhwesohjt, par to nu winnas meisteru agrasti nespreedihs, pirms buhs pährleezinajees, lahdas waijadfibas deht ehta tohp buhweta, un tā buhwes lungs to wehlahs buhwet, un tad til spreedihš par meistera darbu, stunsti u. t. pr. Bet, Deewam schehl, gaddahs arri tahdi zekotaji, ihpafchi muhsu laikōs, kurri pehz tahm augschā minnetahm leetahm nemas nejanta, bet irr laimigi, tad warr sawu gudribu isgahst, tizzedami, ka tas ween labs, to paschi dorrijusch, bet zitta darbs sahlajams. „Balt. wehst.“ 44. num. weena tahda, zella mallä buhweta ehta, tas irr: Dseefmu rohtas III. datta, tā leelahs, no weena mahzita buhwemanna teef smalti appspreefta. Pirms scho spreedumu tuwaki eewehroj-am, atgahdinašimees, lahdas waijadfibas deht minneta ehta buhweta?

Preefch lahdeem gaddeem Turraibā, skohlotaju sapulzē, tilka peeminnehts, ka dseedataju beedribas, Latwju dseefmu truhkuma deht, lahga nesektoht. Lai nu scho truhkumu warretu pildibt, litka Zimse, Warka seminaru direktora t. no sapulzes luhgts, newis peespeests, tā lahds to nehmahs usteept, Latwju tautas dseefmas 4-balšigi isstrahdabt. Z. t. arri scho darbu labhprahctigi usnehmahs. Dedšigi strahdadamam darbs labbi weijees. So lihds schim jaw lah-das pahri smits L. t. dš. 4-balšigi druffatas un slajā lais-tas; turas no tautas ar pateizibu usnemas un no Latwju dehleem un meitahm ar preehu tohp dseedatas, jo irr at-sihts, ka tahs irr kauls no winna sauleem un meesa no winna meesas. Baumanna t. tahs appspreedams, nem-mahs winnas nowahrtā litt, tā minneto spreedumu eeweh-rodami redjam.

Pirmsahrt, B. t. preezajahs par dseefmu rohtas III. d. skaisstem swahrkeem, bet noschelo, ka pohdšinas, skannu simes, par smalzinahm, masinahm esohjt; Latwju azzim rupjalas nebuhtohjt skahdejuschas. Teesa, B. t., ka leelakas pohdšinas, muhsu wallobā nohtes, azzim neslahdetu, bet — malkam gan. Ja dš. rohtu gribbetu ar leelalahm noh-tehm litk druffakt, laut gan tahs taggadejahs masas naw, tad grahmata isnahktu leelaka, beesaka un zaur to dahrga-gala, tantai masat pee-eijama, un dseedataji to leetus un sneega laikā, us dseedafchanu eijohjt, newarretu leeluma deht kschā paglabbaht, tā tas taggad eespehjam. Grahmatai, preefch tautas sarakstital, tā dseefmu rohtai, buhs lehtai buht. B. t. gan buhs pasihstams, ka dascha labba Latwju nohschu grahmata no 3—4 bohgeneem, ar skaisstem swahrkeem nu leelahm pohgahm (nohtehm) 90 t. f. un wehl wairak malka, tadeht mas pierka un mas pasihstama. Stā sinnams, ar dseefmu rohtu tas irr zittadi. — Dht-lahrt, B. t. wehlahs kattoto jeb stuhroto Gotu burtu weetā, — kurri lihds schim Latwijā bruhketi, — appakohs Latinu burtus, fazzidams: „jo kas skannu simes mahk, tas arri Latinu burtus mahzetu.“ Kad mahzetu, tad mahzetu gan; bet lihds schim wehl leelu leela datta Latweefchu, ne noh-schu ne Latinu burtu nepasihst; turpretti lihdschinnige Gotu burti wisseem grahmatneekem pasihstami. Ja arri nohtes nepasihst, tad Latwji, ka dseefmu mihotaji, meldiju zaur noklausischanohts drih eewehro. Tā tad redjams, ka

Latinu burti buhtu schihs grahmataš isplattischanai par schkehrli, un to taf B. t., ka Latweetis teefcham neweh-sefees? — Trefschahrt, B. t. fakka: man jabrihnahs, ka tahdā Latwju dseefmu grahmata — kas IV. 142 pufslap-beesumā un kas „Leipzija“ speesta un pee „Kymmeka“ dabbutama — til trihs „sezjera“ wainas ween rastohs, ka Zimses t. to wiffahm 3 Latw. aw. issin. u. t. pr.“ Ja, B. t., brihnums gan, leels brihnums! tā leela lunga tih-rums. B. t. teiz: „Dseefmu rohtas trefschā datta pawir-schu eestattijees, es eedrohschinajohs schihs no B. t. is-paustas trihs wainas par gluschi newainigahm eestattibt u. t. pr.“ Par to naw to brihnitees, ka B. t. wainas par bewainigahm eestatta, jo wisch pats teiz, ka dseefmu rohtā til pawirschu eestattijees. No tahm tur desmits rei-ses wairak atrastahm wainahm neweena neteef usrahdita, tadeht arri agrasti naw tizzams, lamehr B. t. tahs us-rahda. To darridams wisch no B. t. un tautas brah-keem pateizibu pelnitu; jo mehš dš. r. III. d. dseefmas dseedadami, pehz B. t. isteikuma, newiskoht warretu ap-lam eemahzitees un tā prett tautas dseefmahm apprehko-tees; jo mehš winnas wehl lihds scho baltu deenu par tah-dahm turram.

Tahfaku dohdamees B. t. jauta: „Kas par rohtu irr „Dseefmu rohta?“ Tad peeminn tohs Ulmanna un Sten-dera wahrdnizēs useetus nošimejumus. Pehz tam teiz: „Kā redjams, tad tas wahrds „rohta“ irr skaidrs kame-leons, t. i. swehrs, kas pehz eegribbas sawu krahfu mai-na.“ To wahrdu „rohta“ daudfahrt lassijis un rakkijis, bet nelad par swehru ne-esmu warrejis eestattibt, tilka par rohtu. Pehz B. t. appawofchanas, gribbeju arri ehrs-mota swehra redseht, to wahrdu no wiffahm pufsehm ap-skattiju, bet wahrds palitta wahrds un es ar sawahm ab-bahm, Deewa dohtahm azzim, swehra tā newarreju, tā ne-warreju eerandsiht; preefch tam laikam buhs tšchetras az-zis waijadfigas; bet lahdas nu latram tahs glahschu az-zis irr! Kadeht B. t. ta wahrda rohta arri wezju wezjo nošimejumu naw minnejis? Rohta nošime: strehki, rin-du. Par pr. pehrku rohta (sawehrtas pehrles jeb sibles weenā pawedeena). Tā arri B. t. Latwju tautas dseef-mas rohtā (strehki, rindā) sawehris, salizzis. Ja ar B. t. to wahrdu rohta tahdā sinna buhtu leetajis, tā tohs wahrdus gresnumš, glihtums, jaukums, arri tad tas buhtu gluschi rittigi. So kas baggatam un mah-zitam warbuht irr neezigs, tas nabbagam un nemahzitam gresnumš, glihtums, dahrga manta. Tā arri Latweefcheem sawas tautas dseefmas irr glihtums, gresnumš, dahrga manta. Subš jaw paschi arr, B. t., sawā dseefmā: „Latwju tautas dseefmu listens“ Latwju tautas dseefmas par „weh-tu rohtu“ sawjai, tadeht tad puttojatees, ka B. t. scho wahrdu leetajis? Ja newiskohts, tad B. t. schinni reišā pee ta wahrda „rohta“ leetaschanas irr gluschi newainigs. Man leelahs, ka Widssemes skohlotaju sapulzes wehle-schanahs bij, Latwju tautas dseefmu krahjumu par „Dseefmu rohtu“ fault.

Ja, B. t. gan mohkas bijuschas. Pee pohdšinahm ais-kehrees, pee burtu stuhreem peedaussijees, dohd tam sezze-ris 3 wainas, bet dabbu 30 un tur nu wehl tas bailigais swehrs „rohta!“ Gan nu ar schim irr garram; wai nu buhs zelich walkā? Ne ka. B. lungs nogrimst no jauna behdās: ka B. t. warrejis teilt, ka Latwju tautas dseefmas bijuschas nogrimmuschas „ruhfa“ un „puttelkōs?“ Bet sak-kat taf, B. t. tur tad winnas lihds schim bij tā sakrabtas, tā tahs taggad dseefmu rohtā atrohnam, wai Pehterburgā wai Maslawā? To taf B. t. neleegs, ka daschas no Latwju tautas dseefmahm teefcham grimmuschas un nogrimmuschas, ruhsejuschas un saruhsejuschas, ka no tahm ne wehstis naw atillusehs; tāpat laikam arri ar tahm wehl taggad pa-sihstamahm buhtu gahjis, ja tahs nebuhtu salassitas, roh-

tā wehrtas, druffatas un tā no rufas glabhtas, tā Zim-
ses I. to darrijis. Zuhš jaw pašči sawā dseefmā: „Latwju
tautas dseefmu liltens“ peeminnat, tā „plikgalws“ neh-
mees Latwju dseefmas, tā „swehtu rohtu, gahnibt, fun-
nibt,“ tašs prattis kappā speest, tur tašs uogrim muščas,
Latwju dseefmu gars apluffis, — jo sweschas dseefmas
naw pee frds lihduščas. Lai nu gan, lai nu! — Bet
B. I. leel seelu swarru us kritiſtu tautas meldiju fa-
laſſiſchanu; bihdamees no ta, tā zittu tautu komponiſti,
ar dseefmu rohtas dseefmahm eepaſihdamees, nebij tajās
til weenigi ween Latwju original-meld. uſeet, un taš tal
nebij Latwjeem par gohdu buht. Weltas bailles. Zittu
tautu komponiſti, Latwju wehsturi paſihdami, arri ſinn,
ar lahdahm tautahm Latwjeem bijuſe ſatiſſchanahs; tadeht
arri noprattihš, tadeht muſhu tautas dseefmu meldijas ar
zittu tautu dseefmu meldijahm radneeziſbā ſtahw. Zeb waj
Zuhš zittu tautu komponiſtus par til tahtu mahziteem ne-
turreet? Naw behdaš! Bet kad mums paſcheem, Latwju
dseedatajeem, par dseefmu rohtu un pehž B. I. kohlī uſ-
ſlawetas kritiſas gribbetu Latwju tautas-dseefmas ſalaſſiht
un kad wiannu meldijas ar Kreewu, Wahju, Pohju, Swee-
dru, Leiſchu, Pruhſchu, Dahnu, Pinnu, Igannu u. t. pr.
tautas dseefmu-meldijahm ſalihdſinajoht laikam atrastu,
kā weenas un taš paſčas L. tautas dseefmas meldija ar
diwahm un trim ſweſchu tautas dseefmu meldijahm rad-
neeziſbā ſtahwetu un pehž B. I. kritiſas buhtu atmettama,
tad Latwjeem Deews ſinn waj preeſch dseefmu rohtas
weena tautas-dseefma atliktohs, jo wahrdi (teſtiš) ween,
bes meldijas naw dseedami. Sa mehs B. I. kritiſai, zittu
tautu komponiſtus ſcheſlodami, peekriſtu, tad buhtu Latwju
tautas gohdam, tā B. I. to proht, lihds ar mihtahm Latwju
tant. dſ. behres jataiſa, dahrga manta kappā jaleel un —
Latwju dseefmas aplufftu. Mihli tauteeſchi, tā Zums ſchiš
tautas gohds paſiht?

Zimſes I. Latwju tautas-dseefmu meldijas iſcherebaliſgi
ſaſtandinadams (komponeeredams) gan ar buhs ſinnajis,
kurras ar zittu tautu dseefmu meldijahm radneeziſbā ſtahw;
bet negribbejis ne lahdu kritiſtu dseefmu-trahjumu, preeſch
ſweſčas tautas-komponiſteem iſdoht, redſams, tā tad lai-
kam maš, waj neſas, ne-atliktohs preeſch uſnemeſchanas
rohtā, dseedatajeem Latwju dseefmu beedribās; un Latw-
jeem buhtu, gribbofcheem negribboſcheem, dseefmas jadseed,
kurras wiſš „pee frds neleen.“ B. I. ſinnadams, tā tau-
tas dseefmas irr tašs, kurras tauta patti par ſawahm at-
ſinnuſt un lihds ſcho baltu deenu, weenu ſchē un ohtru
tur, tā ſawu mantu bruhſejuſt, tadeht tašs wiannam pee-
ſuhtitas dseefmas par tautas dseefmahm uſnehmiš. Un
waj Latwju tautas dſ. ween, waj neſtahw arri zittu tautu
dseefmas ſawā ſtarpā radneeziſbā? un tomehr katra tauta
ſawu dseefmu par ſawu aſiſiht. Waj Kreewi wairš ne-
dseedahs: Deews ſargi ſeiſaru,“ tadeht, tā meldija rahda
ar to Latinu dseefmu: „O ſanctiſſima,“ wahziſti: „D du
fröhliche,“ latwiſti: „Al ne-iſteizama?“

Arri par lildu ar ſennteſhweem apmeerinajatees! Irr
tihri neeki. Sennteſhwi arri Zuhſu wallodas nemaš neſa-
praſtu, un tā wahrus neſaproht, ar to arri lilda nebuhs.

Teē neſinn ittin neneeka no Zuhſu pohdſinahm, nedš taš
irr kameleons, teſtiš, komponiſtiš, faktors, metamorfoſa, mo-
duleereht, korals, originals, raſturs u. t. pr. Un kad nu
pehž dseefmu rohtas III. d. meldiju „pehdahm“ mekledami,
ſuhrojahš par „gruhtu laiſſiſchanu prett dſelloni,“ — tā kad
Zimſes I. dseefmu rohtas III. d. ehrtſchōš un dſellſnaja
buhtu eebehdſinajis, taš wainigs? Buhſeet laikam apmal-
dijuſchees. tā paſchi jaw teizeet, tā „nemaldigs“ ne-
eſſoht un neweens par tahdu ne-ezejelſchoht. Nē gan! Ihpafchi
kad gallā eewehrojām, to eſſat atradduſchi: „Wahju-, Kreewu-
un zittu dseefmas, grohſitas un gluſchi nemahſligi ſaliſ-
tas.“ Wehlejamš buhtu, tā labbaki uſrahditu, fur taš

negrohſitahš un mahſligi ſaliſtahš, pateſahš Latwju
tautas-dseefmas dabkujamas.

B. I. tit 65. un 70. dseefmas meldijas par „ſchliühahm,
ſlaidrahm“ Latwju tautas-dseefmu meldijahm atſiht, „bet
arri gandrihš neweenu wairal!“ Tā tad tašs zittas wiſ-
ſas, no B. I. minnetahš un neminnetahš, tā: „Mihga
dind!“ „Nu ar Deewu Widſemmite,“ „Wehl man bija
meitai buht“ u. t. pr. irr neſchliſhtas?! Kadeht Zuhš, B.
I., tašs zittas dseefmu rohtā atrohnamas Latwju tautas-
dseefmu meldijas par neſchliſhtahm turrat? Sawā dseefmā:
„Latwju tautas dseefmu liltens“ Zuhš, tā jaw peemin-
nehiš, Latwju tautas-dseefmas par „swehtu rohtu“ de-
wejeet, bet ſawā kritiſā wiannas meldijas „dseefmu dweh-
ſeli“ par neſchliſhtahm! Kā ſtahw ar Zuhſu paſtahwibu,
taš nepaſtahwigo ſwehru „kameleons“ rohtā eeraugat?

Mihli tauteeſchi, tā lihds ſchim ſawas dseefmas dseed-
ajuſchi, dseedahm tašs jo prohjam ar frds xreetu, un pal-
dees Zimſes tehwan, taš to ſennteſhwi ſkandinajuſchi, ſen-
teſhwi taggadejeem behraeem dseefmu rohtā ſawebris! Gohds
kam gohds nah tašs! Bet ne B. I. kritiſai, ne zittam
lahdam nekaſim ſawas ſennteſhwi dseefmas ſareſchgiht!

R. Bodneel.

Peē ſihmejumš. Bodneeka kunga raſtam peelitta weh-
ſtule iſſkaidro, taſpehž ſchiš raſtiš „Mahjas weeſi“ uſ-
nemeš, un taſpehž zeen. „M. w.“ laſſitaji ſinnahš, tā tašs
minnetā raſlā iſſazitas dohmas un ſpreedumi naw muſhu
dohmas jeb ſpreedumi. Kam patihſtahš ar ſcho leetu tu-
wakt eepaſiſtees, taš lai iſlaſſa Baumanna Kahrta kunga
pahſpreedumu „Balt. wehſtneſſi“ un taš wahziſti proht,
taš arri warr iſlaſſiht mahzitaja Ulmanna kunga raſtu
pahſ B. K. kunga pahſpreedumu un B. K. kunga pret-
tirakſtu eeſch „Zeitung für Stadt und Land.“ Nedatſija.

Bezajam Kapreras fallā.

(Brihwi pahſtulkohs.)

Kā peſtitajš, tā leelaiš warrons

Tu parahdiješs apſpeesteem

Un drihš tawš juhraš klinſchu zeetons

Bij pilnš ar teiſtu brihnumeem.

Tu breeſmās muſſcham nebij' wahrigs,

Bet pilnš ar augſteem tiſkumeem;

Tu biji lepnis, bet ne ahriš,

Itt lihdsiſgš wezjeem Rohmneeſeem.

Tu zitteem walſtu krohauš dewiš

Ar purpuru un baggatiš

Un iſwehleješs patš preeſch ſewiš

Tiſ praſta wiſtra pateziſi.

Tawš ſapniš „brihwiba,“ par jauqu

Tew parahdijahš Franzjiā.

Tu gahji, bet to nemm par kaunu —

Un neſiſ ween tā Wahziſiā.

Pat Franzjiā wehl tewi ſaimo,

Ar ſahpehm tu to nomanni,

Ka brihwibai, taš tautas laimo

Wehl ſweht-walkaru neſwann.

Neweens tew newaid krohauš pinnis,

Ap tawu galwu loſberuš,

Kaut gan tu eenaidneekuš dſinnis

Un neſiſ leeluš uppuruš.

Ta wiſſu muſſchu — iſgu garu

Tiſ augſti zerreiš, mihlejiš

Un taš ja tautu tahdu warru

Daſchš buhtu tewi nahwejiš.

Bet paleež meerā — gan ſchiš dihgliš,

Ko liſti ſelta brihwibai,

Auſgš, ſakohš, paliki tiſliš,

Tew peeminnehs lihds muſſchibai! —

Pumpurs.

Beesihmejums. Schi dseefmina sihmejajs us Garibaldi („Bezajis Kapreras fallä“), pah rurre tabdu wahrdu sché peeminnefm. Garibaldi irr 1807tä gaddä Nizzas pilsehtä dsmm; jauns buhdams winsch eestahjajs tarra deenesiä us tarra luggeem. 1836tä gaddä winsch aisdewahs us Deenwiddus Ameritu; tur slawu lä duhschigs wihrs eepelnijahs; tad 1848tä gaddä pahnahja atpaklat us Italiju. 1859tä gaddä winsch tiffa pa-augstinahs par generalu un duhschigi sahwahs prett Franzuscheem un Austreescheem; 1860tä gaddä winsch tiffa eezelts par Italiä distatoru (walditaju), un tad Wittors Emanuels pallä par Italijas fehuinu, tad Garibaldi no sawas distatoru waldibas atahpahs. Garibaldi'am irr leels nopelns un peenahfahs leela slawa par Italijas tautas saweenoschanahs, par walsts usplauschanu, jo no ta laita tur sahfa strahdant un zenstees muhfu laita garrä. Kad Frantscheem bija beidsamais tarsch ar Pruscheem jeb Wahzeescheem, tad Garibaldi nahja Franzijai palihgä. Schinni gaddä Fraujschi Garibaldi nosaufuschi par tautas pahrdeweju, par behdi u. t. pr. un buhtu winnu täpat lä Waschenu noschdijusch, ja winsch buhtu Franzijas pawalstneeks bijis. Un to Garibaldi Franzuscheem nodarrijis? — Winsch Franzijai gribbeja palihdseht un Franzija tiffa sakautu.

Garibaldi preefsch wairat gaddeem eeguwa ihpafchumu us Kapreras fallu un tur winsch lihds schim dshwo. Pahrtiffa winnam kohi knappa. Tas wihrs, tas sawu tautu weddis pee weenibas un swabbadibas, kas winnai zekku atklahjis pee prabta gaismas, to wihru spaidija rehpschanahs par maifi. Taggad awises sinno, ta Italijas waldiba (tautas sawulze) atsinuse Garibaldi'a nopelnu, nospreeduse winnam sneegt palihdsibu, lai tas wihrs truhkumu nezeestu, kas wissai tautai un walstei labbumu darrijis.

Sihki notikkumi is Nihgas.

Sinna pah teatera israhdschanu swehtdeen tai 15. Dezbr.

Behj ilgeem laiteem attal redsejam teateri israhdam muhfu mihlä Latw. beedr. namnä, un prohti nabbagu bahrineem par labbu. Luggas, kas tappa israhditas, gan nelahdu swarrigu notikkumu preefsch staititaju azim preefschä nezehla, bet to mehr dabbuja tai weeta freetni pasmeetees. Luggu farakstijajs, ta rahdahs, buhs laitam rakstijis wairat johfu un smeekfu deht. Tai luggä „Bzigs Moses,“ redsam schelstardigu schidinu prett nabbagu atraini un zeestardigu baggatneeku, kas behdulei fuhras deenas padarra wehl dauß fuhratas. Te turrahs luggas farakstijajs pee Lessinga originala. Jan Lessings luhloja peerahdibt astopatmitä gaddu simteni, ta schiddeem arri irr kruhtis kreetna frds, pilbita ar lihdszetibu un tafnibu*). Tai ohträ luggä „baggata bruhte,“ atrohdam notikkumus, kas latru deenu par jaunu atgaddahs, un tad deht lugga ihsti is dshwes smelta. Lugga rahda, lä jautris jaunellis, jautri sawas deenas pawaddidams, tella ne-apnildams jaunahm meitahm passat. Jan fattams wahros fallä: „wiss naw selts las spihd,“ ta arri buffetes mamselle, jautu, peemibliga un palepni apgehrbta, ne-bija to mehr jits nelas lä tiffai buffetes mamselle. Lai paleel luggas, apstattim, ta winnas tiffa israhditas. Wisspahrigi warr fuhsfetees, tad va klußu runnaja; zittadi brangi spehleja, katris zil labbi sinnadams un spehdams.

Arri japeeminn, ta no eesahltuma spehleja to luggu „baggata bruhte“ waffaras laitä, un us beigahm isnahja seema. Weindorfs apgehrbees waffaras drehbës, salmu zepuri rohla, un Marija eegehrbusehs zeeshäs seemas drehbës muße. Lai peeteel; zerrefim us nahkamibu un preezafimees us pirmeem seemas swehtseem. „Sirfnigu pal-

dees“ faktu wisseem spehletajeem un ihpafchi pastahwigahm lihdsi-spehletajahm. Es wehlu wisseem pahrdshwoht preezigs seemas-swehtfus. Dauß wairat ne lä es, jums wisseem pateizahs bahriini un atraitnes.

R. Strautinsch.

Nihgas superdents biflajs Peter August Boelchau ne-jauschi nomirra swehtdeen tai 15. Dezemberi. Winsch bija 71 gaddu wejs, tappa 1823. gaddä eezelts par mahjitaju un 1849. gaddä par superdentu, ta ta 25 gaddus par superdentu sabija un augstä gohdä pee sawas draudses stahweja. Birndeen tai 23. Dezemberi pulsten pufswendës deenä winsch, no Pehtera basnijas isehjoht, tifs us muhschigo duffu pawaddihts.

Kä effam dsirdejuschi, tad tiffchoht weena mahja ar stalli buhweta jeb pirka, tur dshwollis atrohdahs preefsch us-rauga, un ruhme preefsch lohpeem, kas tur buhtu noleekami. Kad lohpi irr flimmi, tad winnai tur teel aplohypti un no lohpu ahstes ahsteli; bet jastnu, lam lohpi peeder, tad tee teel ehbinati, pahrdohiti jeb nolauti; suani kas leelahs trakti, teel atschirti un peerauditi; ja tee israhdahs trakti, tad tee teel nosisti un apratti. Preefsch schihs eerittes eetaifschanas teel lassitas dahwanas un teel pretti nemtas no lassereenes brachfu Kamarinu bohde, Drußera un beedra gramatu bohde Sinderu eelä. Katrs lai pasneeds, zil winna rohziha eespehj; arri masas dahwanas teel ar pateizibu pretti nemtas.

Wihleem „Mahjas weesa“ lassitajeem par sinnu,

ta winneem katrä laitä irr atkauts mannu druffatawu apstaittees, tur taggad ar tahm jaunahm maschinehm strahda. Kas us Nihgu atbrauzis, wehlahs redseht, lä grabmatas un awises rakstës faleek un druffa, tas lai til drohschi nahf mannä druffatawä un labbi buhtu, ta katrs panemtu arri lihds sawus mihkohs peederrigohs, lai arri tee dabbutu eepafstees ar gramatu druffaschanu.

Ernst Plates.

Skultes meiteeschu sfobla teel slehgta tai 21mä Dezemberi.

Nahfokhs sfoblas pufsgads sablahs tai 15tä Janwari un teel beigts va Pahneem 1875. gaddä. Peezas sfobneezes wehl atrohde weetu schinni sfobla.

L. von Freytag Loringhoven.

Mannä gramatu bohde attal dabbujamas

Pukkites,

to appafsch Kristus krusta pluhze

Emil Sokolowski.

Mattischi, Wallas-Luggaschi, Faumasch un pehwigt Sigas Gertrudes draudses mahjitaje.

Ohtra pawairota drille.

Maksa 20 kapeikas f.

Nupatt tiffa gattawa gramata

Angsti Kreewu wihri

is semmas lahrtas

I. Lomonosows.

Latweeschu zentigeem jaunnekeem schihs lappinas dahwina Brihwsemneeks.

Maksa 15 kap.

Ernst Plates.

*) Par prohti Lessinga „Nahans.“

Slud d i n a s c h a n a s.

Usaizinaschana!

Zešwaines muiščas lungs H. Dehloff usnemun 2-3 behrnis, kurrī ar wiina behrneem tohpa teel fšobloti no weena seminarista un arri usturru gabbu. 3

Brihwa křihweta weeta irr Sallas muiščas pagastā, Rihgās patrimonial aprinki. Tee, loš šho weetu gribb peņemēt, tohpa zaur šho us 30. Dezemberi šh. g. šheitan usaizinati.

Sallas muiščas pag. wald. 7. Dezbr. 1874.

Preelšā Rostranes muiščas, Suntaschū, draudšē par Dgres dšelszjella stanziju teel preelšā 1875. gadda mellei:

- 1) weens weifšs kallejs,
- 2) weens muiščas křihweris, tam arri nektes japahwalba,
- 3) weens mohderneeks preelšā 40 leelshoņem. Klabiatas finnas dabujamas pe muiščas waldibas. 2

Par šinau.

Wanna nelaiša wihra andeles draugeem darru šinamu, ta dširnamās Preekules muišchā tā pat tā lihs šchim tablaku weddišchū. 2

Cleonore Silbert.

Preelšā tauru-mušika lohru fastahdišchanas un emahzišchanas, tā arri to preelšā tahba lohra wajadšigu mušika-ribtu eegahdāchanas is weena isšlaweta ahršemmes fabrika peedahwajahs.

L. Schmidt,

Waltā pee lombitora. 1

Peē Sprint- un Ritteru-eelas šinhra pee Briwa ešmu cetaiššis jaunu pirti. Dhrodenēs, zet-toedenās un sešdeenas pirts irr atwehrtā no 12 deenā šahšoht.

Martin Ekuja.

Janna usuhweta pirts Pehterburgas Ahr-Rihgā us leelu Alešander-eelu N 97, teel turri-nata trihs reihs nedelā: ohtdeenās, zetortdeenās un sešdeenās. 3

Zaur šho darru šinamu, ta es Sturša namā Sinderu-eelā N 19, ešmu cetaiššis šurpneela darda magāšhit. Zeentigu publiktu usšuhdju, lai laipnigi šho mannu šinau eewehrotā. 3

G. Seeberg.

Ahoaschū mahzitoja muišchū, 2 jubes no Rihgās, gribb idrentieht no Jurgeem tahdom rentes nebmējan, šas peenes labbas atēstātes, un pās warr lohpu un inventariumu aišmaksāht, — pee muiščas waldibachanas japeteizohās.

Manneem mihteem aneles draugeem us tu-weem seemas-šwehtieem atgahdināju, ša pulštenu un pulštenu-kehdes brangi par seemas-šwehtu šchinkibahm. Sawā leelā krahjumā, to es, ne-fenn ahršemne buhdams, is teem labbāteem fabrikeem ešmu agghajis un pulštenu taišitāš buhdams ešmu smalli us labbeem un šipreem pulšteneem flattijees un til tahdus lizzis taišit, peedahwaju

30 dachadas šort. šeščas-pulšt. no 8 — 250 rub. seetas-pulštenuš " 13 — 45 " galdā-pulštenuš " 12 — 110 " pulštenu-kehdes no dachada metalka no 10 šap. libš 12 rubl., pulštenu-atšehgās no dachada metalka no 5 šap. libš 10 rubl.

Par wišseem no mannis šipreem pulšteneem galwoju 2 gaddus; pulštenuš šohi labbi un lehti šataišu un galwoju 1 gaddu.

L. H. Fontaine,

pulštenu-taišitāš Rihgā Kalku-eelā N 22.

Sallas muiščas pagastā waldibachana, Rihgās patrimonial aprinki, usaizina zaur šho wišus sawus ahrpuš pagastā, ša Rihgā un wiinas aplabtumā, Šanši, Biderinā, Majorinā (Mel-luščāde), Dubbulde, Šlobā, Kolngumā u. t. pr. dšiwodamus pagast lohbjetlus wišweblati libš šh. g. 30. Dezemberi šheitan, pag. křihwerim S. Wišemannim sawus šerjonigs familijas peenahlumus, par wišreem peh 19. Maija 1858 gadda X rewišjas dšimmušcheem, miruščheem un laulāteem, dšimšchanas-, miršchonas- un lau-laschanas- šihmes deht Wišaugštali pawebleta šaimes-regištara šegattawoščhonas, bes šawescha-nas peeneš.

Reklauštāji taps šohditi.

Tāpat wišas zeen. pilšsehtu- un šemju-poliže-jas un waldibas teel zaur šho laipnigi luhgtas, wišseju publiktāziju isšinnohē, un neweenu, us šo ša šihmejāš un šas par šawu eeweschanu šhejeenes šaimes-regištari lezibās šihmes uerab-dihē newarr, sawas poližejas waldibas aprinkōš neješt, bet tahdu areštigti šheitan atšubtiht.

Sallas muiščas pag. wald., 16. Dezbr. 1874.

Jonatana beedreem

par šinuu

Ta šwehidenā tai 5. Januar 1875. g. šils general-jeht gadda-fapulže noturreta, šur wiš šohi gadda rehtinums šils preelšā litiš, pulšt. 2 peh 3 puš-deenas beedribas namā, un pee tam tohpa wišši beedri peeluhgti šawas beedribas šihmes un nau-das grahmātinās libš nemt.

Tohpa arri šinuhis, ša beedribas wezalaiš no šawa preelšchneežibas ammata atšahšpees, un war-ehš wiiana weeta jaunu wehšht, širma mehnešha maffaschana notis tai 6. Januar pulšt. 3 peh 3 pušdeenas.

Tee beedri un draugi šas sawas dahwanās us seemas-šwehtu eglitiš irr demušchi, beedribas bah-rineem par labbu, teel luhgti tai ohtā seemas-šwehtu deenā pulšt. 5 peh 3 pušdeenas beedribas namā us eglites šanahšt. Preelšchneežiba.

„Berribas“ beedriba.

Weešgš waltars, ohtro seemas-šwehtu waltarā Šamšling I. mahja, — ar beedahschanu un dan-joščhanu. Beedru tungi mahja 35 un beedru dah-mas 25 šap. Nebeštā til zaur beedreem warr eewišt tapti un maffa lungā 50 šap. un kundšes 35 šap. — Šefablumš pulšt. 7 walt. un beigas pulšt. 4 no ribta. Preelšchneežiba.

Pawaffaras beedriba.

Šwehtdeen tai 15. Dezember 1874 šilla no pilnas šapulžes no jauna par preelšchneešem is-wehšlet. Ernst Bonge, Krist Niepen, August Duclau M. Rohst. Preelšchneežiba.

Ahdaschū basniza

šils agri nahloščhā pawaffarā no ahr- un eelšch-pušes pužžeta un mitteta un arri daktinu jumis gruntigi pahrlabohšts.

Ammatnešt, kurrī šchōš darbus gribb panemē, tai atnah 16. Janwari 1875. ap pušdeenu pulšt. 12. draudšē šlobā pee Ahdaschū basnizas un darra sawas proffischanas šinamas.

Tur šilo tee darbi tušliht masal prašitājam nobohši.

Manā priwat šlobā, kurrā wišwairat kree-wišt mahja, taps jauni šlobneeki 7. un 8. Jan-wari 1875. g. usnemti, šas wehlat nahš, welti šoigahš, Tapat warr šlobneeki arri šohrieli ar us-raudšichanu dabuhšt Šelgawā, Šallajā eelā N 24. A. Kleinberg.

Weens labš štelmalers (rattineels) un weens neprežejees kallejš atohē darbu Alaschās muišchā par Šiguldi. 2

Peē šarkanas Daugawas pee Wehr-manna šahgu-dširawahm irr ta mahja N 7 Šmilšchū-eelā pah-rahdama us nomalfaschānu. Klabiatas finnas šurpat.

Pulštenu šataišschana.

Wiššadu šeščas-, seenas-, galda- un šwehšchā-nas-pulštenu šataišschānu par to lehtato zeenu un ar galwoščhanu us wišmasaf 2 gaddseem us-nemmahš L. Rosenthala pulštenu- magāšhne Sinderu-eelā N 20, G. Beda namā.

Pinnu dšijas

pahrdohd

Rihgā, Zuhtu-eelā (Schwimmstraße) N 10 3
Theodor Ahl.

Wiššlabdaku Bairišk- allu peedahwa eelšch pa-wairōta bruhšcha Rohzeem muišchā, Umurgas dr. Zeentige kundes teel luhgti, tahš rufšchas mužžas eelšch 4 neddelu šaita peeminnetā bruhši nowēšt. Bruhwelis J. Wiedel. 3

Štaidrus, šuttinatus

šaulu-miltus

par 95 šap. puddā pahrdohd šem apgalwoščhanu
L. Goerke un Kiefewetter,
Zuhtu-eelā N 28, Benšelta mahja. 3

Tai 18. Nowemberi š. g. us Rihgās-Šluktes leelšchā, šarp Kalm un Bekertrohgju irr weens maišs rufšu atrāšt.

Pasaudetajam šamelbāš Stelpes Bekertlohlā.

Rohpāschū Pilsmuiščas Šaun Dadša šaim-neekam Dahw Leepin irr nošagis nakti no 12 us 18. Dezemberi šh. g. melns širgš, widuš leelumā, 4 gaddus wežš, kreisa aze balta, bešt šlaustuwī, ištahm šahwahm krehpehm, ištju ašt, libš aug-šchās lohbjetam, peerē balta šhmitē un us wir-lyhdas balta šhmitē. Šas to usšime, dabuh 15 rubl. pateizibas maffas.

Tai nakti no 13. us 14. Dezemberi irr Kenžes mahjās, pee Preelšu muišchas peederriga, nošagis ešrefelis (šchimpelis), ar pilnahm melnahm kreh-pehm un labbas šahjas leelš irr rešnāš par kreiso, irr šahdas 7 gaddus wežš un 120 rublus wehritē. Šas šahtrās finnas peeneš, dabuh 10 ihpāsch-neela 25 rublus pateizibas algas. 2

25 rub. pateizibas algas.

Tai 14. Dezbr šh. g. pee Leepas muišchas (Rehšu draudšē) Kalna-trohgus šilla šhejeenes šaimneekam Mahzj Rohse, weena 11 gad. weza tumšchi-dšeltana ar šupli ašt, šuplahm patum-šchahm krehpehm un baltu plekli peerē, nepehriwe-tās wuraschās juhata, 70 rubl. wehritā šehpe no-šagta. Šas par to warr štaidru šinuu doht, dabuhš 20 rub. pateizibas algas.

Leepas muišchā, 16. Dezbr. 1874. 3

M. Rohse.

Šwehtdeenu tai 15. Dezember šarp pulštēn 7 un 8 waltarā weens 7 gaddu wežš ešrefelis, tum-šchū bebru šwaimu, wišas 4 šahjas augšch palša-weem libš širmerem lohbjeleem baltas, ašte eelšch-puštē melna, ahrpuštē balta, us kreisa gurna weena balta šrihpa un kreisas aušš gals pahrgreestis, šilla nošagis pee Rohlnešes dšelszjella šanzijas libš ar pilnigu aišjuhgu: bruhnas šaltas lāma-nas ar abdu isšitas, ahpšcha abda dehtis ar šurna ahrū eelantehis, Englišchū šchiras ar miššina rinleem un špabdehm. Wišša wehritā šnehdahš pahri pah 200 rubl. Šas pahr šagtahm montahm šahtrās finnas peeneš Rohlnešes štrakteri pee turreenas šapšing jaunšufes, dabuh 50 rubl. pateizibas algas.

No žensures atwehšlets. Rihgā, 20. Dezember 1874.

Drilkehts un dabujams pee bišchū- un grahmātu-drilketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera basnizas.

No poližejas atwehšlets.

Bruchtgana probwe.

(Stattees № 48.)

„Maht', maht',“ Gewa, fawâ nobabbâ pahrguhta, fazzija un diwi leelas affaras winnai pa waigeem noritteja. „Maht', maht', man firde gribb pufchu plihst.“ To fazzijufe Gewa peezeblahs un eegahja fawâ lambari. Rabdas breefmigas firde fahpes winnu fagrahba, labdas mohkas winnas dwehfeli mohzija, kas to spehji ar wahrdeem istabstibt. Gewa zeeta nepazeeschamas firde-mohkas un tatschu winna ne-weena launa wahrda pahr faweem wezzakeem nefaz-zija, nekahds ihgnums winnai prett Jahni nerad-dahs — — — bet paskattifimees, to Schwindel-manna jaunstungs darra.

Schwindelmannis driht taiſijahs attal us Grantineem braukt. Winsch nopirka weenu mahzianu kon-fektes (falumus) un smulku pufku fuschki preefsch Gewas, tad panehma pasta firgus un aibrauja. Wezzee Grantini, ihpafchi mahte winnu ar preezigu waigu apweizinaja. Gewai winsch us smalku lungu wiht rohtu nobutſchoja un falbi ſmaididams pufku fuschki nodewa. Gewa bija nopeetna, iſturrejahs pee-klahjigi bet aufſti prett Schwindelmanni un liſlahs winna glaimoſchanu pawiffam nedſirdoht. Schodeem winsch gribbeja Gewu uſrunnaht un gaidija tiffai, lihſ wezzakee buhs iſ itabas iſgahjuſchi. Tas driht notiffa. Winsch, Gewu uſrunnadams, gribbeja iſ-rahdiht diſhwes-smalkumu, nomettahs preefsch Gewas us weenu zelli un iſſauza:

„Debbefchliga firdeſpukite, es tewi miſlu ar wiſ-feem faweem firde- un dwehfesles = ſpehkeem, es ne-warru beſ tewis wairs buht, paleez manna lihgawina, us rohtahm tewi zaur diſhwi neſſiſchu, preefsch te-wis wiſſu.“

„Schwindelmanni lungs,“ Gewa nopeetni fazzija, uſrunnaſchanas beigas nenogaididama, „Schwindel-manna lungs, wiſhram nepeeklahjahs preefsch praſtu ſemneeku meitas fawus zellus lohziht; zekatees aug-ſham.“

„Nè ſtaifſta ſeltainite, nè! Es tamehr preefsch tewis us zekkeem ſtahweſchu, lamehr nebuſſi apſoh-lijuſehs, ka mannu dedſigo miſleſtibu neatſtumſi, ka gribbi manna lihgawina buht.“

„Es jums neta newarru apſohlitees,“ Gewa mee-riſi atbildeja un tad fawâ lambari eegahja, Schwin-delmanni weenu paſchu iſtabâ atſtabdama.

To Schwindelmannis nebija dohmajis; bet ſin-nadams, ka duhſchigam wiſhram arweenu miſleſtiba pretti ſmaida, winsch duhſchu ſanehma un pee Ge-was lambari eegahja, fazzidams: „Retanojees, ſelta engelite, ka tewi tawâ iſtabinâ traujeju; bet miſleſtiba ar faweem nepahrſpehameem ſpehkeem manni pee tewis wilktin welt, newarru beſ tewis —“

„Schwindelmanni lungs, luhſjami nerunnajat no miſleſtibas, neſallat arri ka man miſlat, jo es ſinnu, ka juhs manni nemihlat.“

„Ro?“ Schwindelmannis iſſauza, „tu ſtaifſta firdeſpukite, tu netizzi, ka tewi miſlu? Es warru apſwehret ar ſwehtu ſwehretibu, ka tiffai tewi miſlu un muhſcham miſleſchu.“

„Ne ſwehret, juhs apgrehtofitees!“ Gewa ſtarpâ runnaja; „jo es ſinnu, ka juhs miſleſtiba tiffai irr falbi tufſchi wahrdi. Râ juhs warrat manni miſ-leht, jo manni til diwreis effat redſejuſchi un manni arri nepaſiſtat. Sa juhs til driht eemihleſatees, tad juhs miſleſtiba lihſſinajahs uhdens-burbulim, kas azzu mirkli rohdahs un azzu mirkli juhd.“

Tâ Gewa Schwindelmanni miſleſtibas uſrunnu iſſauza, Schwindelmannis gan wehl ilgi nopublejahs Gewu pahrleezinah, ka winsch winnu miſloht, bet Gewa winnam arweenu ſlaibri peerahdija, ka tee til effoht tufſchi wahrdi, to winsch no fawas miſleſti-bas runnajoht. Schwindelmannis eeſahlumâ brih-nejahs, ka Gewa winna miſleſtibas wahrdeem ne-tizzeja, jo winsch bija jaw daſchai pilſſehtas freile-nitei ſwehretis muhſchigu miſleſtibu, wiſſas bija winna wahrdeem tizzejuſchas un wehlat ſahluſchas winnu paſchu wehl miſleht; bet beidſoht winnam prahtâ eeſchahwahs, kapehzi winsch Gewu newarroht eemih-linaht, un winsch nebija wiſlees, jo winsch dohmaja, ka Gewai effoht kahds mihtakais. To winnam wai-jadſeja ſinnaht dabbuht, lai warretu to miſleſtibu iſmaitaht, Gewu winnam waijadſeja dabbuht, to winsch apnehmahs. Neeeen naudas deht winsch gribbeja Gewu taggad prezzeh, bet arri fawu draugu deht, kas winnu buhtu iſſohbojuſchi, ja Gewa winnu buhtu atraidijufe; turklaht arri winnam Gewa patiffa un miſleſtiba winnam ſahla raſtees, kas arweenu jo ſtipraka paliffa, jo wairaf Gewa winnu ar fawu uſ-bahſchanohs attahlu turreja. Bet tâ lai winsch to iſdabbuht, to Gewa miſl, pahr to winsch fawu galwu lauſſija. Gewai dauſ bruchtganu bija bijuſchi, bet winna bija wiſſus atraidijufe. Sa winna nu kahdu miſleja, tad tas til kahds warreja buht, kurre wez-zakee winnai leedſa nemt. Winsch nu raudſtija zil driht til warredams ar Gewas mahti weenu paſchu ſarunnatees. No winnas winsch arri pehzi ilgas praſchſchanaſchanas dabbuja ſinnaht, ka Gewa miſlejuſe Belminu Jahni, bet Jahnis jaw wairaf gaddus ef-foht paſubdis, neweens zilweks neſinnoht, fur winsch effoht, waj diſhws waj mirris. Ar ſchahdu ſinnu Schwindelmannim peetiffa. Winsch iſdohmaja tâ darriht: winsch fazzijehoht, ka Jahnis effoht nomir-ris un nomirruſchu zilweku Gewa wairs nemihle-ſchoht; tiffai winnam waijadſeja gudri melloht, lai Gewa mellus ne-iſmannoht, un arri gudri iſdarrija. Pasta firgus, ar kurreem bija abrauzis, winsch ſub-tija us pilſſehtu atpaſſat, patſ paliffa Grantinos; pasta puiffim eedewa wehſtuli pee kahda drauga.

Draugam winsch raſtija, lai winnam atſubtoht no pilſſehtas wehſtuli ar eſtafetti un wehſtulê lai

rafftoht, la Amerikas semlohpis Belminu Zahnis nomirris, un wehstulei melna sehgele jausleekoht.

Dhtrâ deenâ, kad patlabban launagu turreja un wezzee Grantini, Gewa un Schwindelmannis pee galda sehdeja, eejahja jahneeks sehtâ un pehz Schwindelmannâ tunga praftija. Jahneeku eewedda istabâ. Winsch Schwindelmannim leelu wehstuli ar melnu sehgele cedewa. Wehstules nessejs dabbujis dserramu naudu, aifgahja. Schwindelmannis wehstuli islaf-fijis, rohku preefsch azzim lizzis, galwu nofahra, grehti nopuhsdamees. Gewa bija pamannijuse, la wehstulei bijuse melna sehgele, kas nosihme kahdu nahwes sinuu, un lai winna gan Schwindelmanni nemihleja, tad tomehr winnai schehl palikka, la winsch tahds behdigs bija palizzis, un tamdeht lihdsjeetigi jautaja: „Juhâ gan laikam kahdu behda wehsti esfat dabbujuschi?“

„Lohti behdigu wehsti esmu dabbujis,“ Schwindelmannis skumji nopuhsdamees atbildeja. „Mans labbaais draugs, mans fennais skohlas beedris, taggad nomirris Amerikâ. Es newarru wahrdeem i-teikt, la man pahr to firds fahp. Pallaufatees, zil noschelojams schis atgaddijums. Preefsch kahdeem gaddeem mans draugs aifbrauza us Ameriku un peestahjahs pee weena baggata gruntineeka, kam leeli semmes gabbalt peederreja, par muischas pahrwalditaju. Gruntineekam bija til weena weeniga meita, kurreu mans draugs drihs eemihleja. Tehws, tohti baggats un lepns buhdams, eefahkumâ negribbeja fawu meitu doht, bet schoruddeni atkahwa. Neddetu preefsch kahsahm mans draugs nu nomirra. Warrubht juhâ winnu pasihstat,“ Schwindelmannis us wezzo Grantinu pagreejees fazzija, „winsch bija, zil atminnohs, no juhfu apgabbala, winnu fauza Johann Belming.“

„Nebuhtu dohmajis, la Belminu Zahnis par tahdu kreetnu wihru paliks,“ wezzais Grantinsch gribbeja fazzieht, kad Gewa winnu istrauzeja. Nabbadisti isdsrudschai, la Zahnis mirris, aif leelahm firdsfahpehm karrote ehdoht is rohkas bija us schkihwi uskrittuse.

„Waj tew naggi nopuwuschi,“ wezzais Grantinsch dufmigi Gewai usfauza, „la newarri ne karotes noturreht“

Gewa us tehwa bahrschanohs nelo neatbildeja, bet lehni no krehfla peezehlufehs fawâ kambaritê eegahja un raudaja la ar rihtstehm graifhts behrns.

Schwindelmannis bija panahzis, ko gribbejis: Gewa bija pahrleezimata, la Zahnis irr mirris. Winsch wezzee Grantineem fazzija, la rihtu us pilsehtu atpakkat braufschocht un pehz tschetrahm neddetahm atkal atbraufschocht, lai no Gewas dabbutu galla wahrdu dsirdeht. Winsch newarroht ilgaki gaidiht, winnam drihs wajagoht fainneejes, un ja Gewa nebuschoht nahzeja, tad baggata rahstlunga meitu prezzeschoht, kas winnu, tâ, la ehst gribboht prezzeh. Wezzee Grantini baididamees, la tahdu snohu ne-

pasaudejoht, kas katru brihdi warr rahstlunga meitu dabbuht, apfohlijahs par tam gahdht, la Gewa winnam neatfazzischoht, lai til pehz tschetrahm neddetahm atbrauhoht.

Kahdas firdsfahpes Gewa fajutta, dsirdebama, la Zahnis mirris, to nespehjam wardos pilnigi isteikt. Gewai bija ap firds itt tâ la wiss preeks, zerriba un nahlamiba winnai buhtu issuddufchas; issamiffeschanahs winnu fagrahba, wiss winnai bija weenalga, behdas un preeki, dschwiba un nahwe. Ar laiku sinuams schi weenaldsiba buhtu suddufi, jo laiks wissu pahrspehji un jaunibas spehls, us darbibu skubbinadams, aifbeede issamiffeschanohs un weenaldsibu. Bet kas dewa Gewai meeru; wezzakee, ihpafchi mahte winnu speestin speeda, lai Schwindelmanni prezzohht. Gewa mahti luhdsja, lai jel kahdu pufsgabdu winnai atkaujoht laika apdohmatees.

„Tâ tu arweenu falki,“ mahte dufmigi issfauza. „Bil gabdu jaw naw pagahjuschi un tu arweenu gribbi apdohmatees. Tas ne-eet! Es un tehws, mehs fenn jaw effam apnikkuschi. Ja Schwindelmannâ jaunlungu nenemfi, tad tewi pee kahda uab-baga fainneeka nodohsim par kalponi, lai muhsu ajs tewi wairs neredi, tu nerahtna, nellausiga meitene! Kaunu un behdas ween tu mums effi darrijuse. Wiss pagasts muhs apfmeij, puischi un meitas taggad singi pahr tewi un Schwindelmannâ jaunlungu fadohmajuschi un juhâ abbus apfinge. Ne-effi besgohde, bet pallausi tehwm un mahtei, mehs tikkai tamu laimi gribbam. Apnemm Schwindelmannâ l. un tu muhs un patte fewi isglahbfi no kauna un apfmeekla.“

„Mahte mihka, ko juhâ manni welti barrat,“ Gewa luhdsahs, „es jaw jums wiffâs weetâs esmu pallausiga; bet tikkai nespeeschat, lai es prezzu wihru, ko newarru ne azzu gallâ eeredseht, kas zaur fawu weeglprahtibu un aufschigu dabbu man reedtin reehji, kas ar fawu glaimoschanu man apnizzis. — — —“

„Tad neptahpa jel, mulke!“ mahte eesfauzahs, Gewai nekandama isrunnht. „Tu sinni mannu un tehwn prahtu: tew japrezz Schwindelmannâ jaunlungu un wairs nerunna ne wahrdu. Gahda, la tu laipnigi un mihligi prett winnu isturrees, kad winsch nu atbrauks.“

Tâ arri bija. Mahte wairs pahr prezzibahm nerunnaja; bet Gewai fahkâhs behdu laiki: tehws bija palizzis tahds faihdsis, mahte neweenu mihlu wahrdu wairs nerunnaja. Kad Gewa ar winnu fahka runnht, tad winna tâ ar zirri atzirta. Nabbaga Gewa, kahdu kaunumu tu biji nodarrijuse, kad tew tahdas bija jazeesch? — Weens, lai gan tohti mass zerribas starrinsch winnam bija atlizzis: winna zerreja, la Schwindelmanni warreschoht peerunnht, lai winsch winnu neprezzohht un ar nepazeetibu gaidija us to deenu, kur winsch atbraufschocht.

Behz norunnatahm 4 neddetahm Schwindelmannis atbrauza. Tehws Gewai peekohdinaja, lai Schwindelmanni neatraidoht. Gewa negaidija la wezzakee, no istabas isgahja, tad Schwindelmanni luhdsja, lai

winsch winnas lambari eenahocht, jo winnai effoht pahr kahdu swarrigu leetu ar winnu jarunnajoht. Schwindelmannim jaw firds sahla no preeka leht, lai gan Gewas bahlo nebehdajuschohs waigu usflattoht winnam buhtu bijis janostumst; bet Gewa tahda winnam nosehrojusehs wehl wairat patikka, la dascham jaunektam, las no dabbas nowirfees, schkeetahs seewe-scha pilnigako flaitumu atrast zeeschanâ un skum-mibâ. Schwindelmannis preezajahs, dohmadams, la nu no Gewas to „ja-wahrdû“ dabbuschoht. Gewa, winnu sawâ istabâ eeweduse sahla tâ runnaht: „Schwindelmannâ kungs, juhs effat nodohmajuschi manni prezzeh, un manni wezzakee manni speesch, lai es juhs prezzetu; bet es nespehju to darriht.“

„Rapeh; ne?“ Schwindelmannis starpâ runnaja, Gewu ar „juhs“ usrunnadams, ko winsch lihds schim nemehdja darriht, tad winsch ar Gewu pahr mihlestibu runnaja. „Sirdsmihla Gewina, juhs wehl schaubatees, la juhs mihlu, no wiffas firds mihlu. Prassat no mannis, ko gribbat, tillai neprassat, lai juhs nemihlu, lai es no jums schkirrohs. . . .“

„Atkaujat man isrunnaht.“ Gewa fazzija, nopeetni winnu usflattidamahs. „Juhs fallat, la manni no firds mihlat. Ja ihsti manni mihlat, tad manni negribbeseet apbehdinahht, tad manni nespediseet, lai juhs prezzu, jo es newarru juhs mihleht.“

„Merunnajat tâ, flaista Gewina.“ Schwindelmannis, no kaislibas pahremts, issauza. „Neatstumjat mannu mihlestibu, nahzeet pee mannas firds,“ un to fazzidams gribbeja Gewu aplaapt, bet Gewa at-kahpahs un ar rohku atmesdama fazzija:

„Lai paleef, Schwindelmannâ kungs, nejohtojatees ar manni tahdâ nopeetnâ brihdi. Juhs fazzijat, la Belminu Jahnis bijis juhsu labbalais draugs. Jahnis, manni mihledams aishgahja plaschâ pasaulê. Es winnu lihds schim brihscham esnu mihlejuse un swehti apnehmusehs, waj winnu prezzeh, jeb neweenu. Sawa labbaka drauga peemianu gohdadami, pahr weena nelaimigu seeweeti apschelodamees, at-fattatees no mannis, atstahjat manni! un to fazzidama, no listena fatreehta Gewa nomettahs preefsch Schwindelmannâ un winnu zellus aplampdama ar firdi aishgrabdamu balst luhdsahs: „Effat zilwels!“

Schwindelmannâ aufchigo firdi schee wahrdi ne-aishgrabba. Winsch aschi noleezahs, Gewu aplampa, schigli nobutschoja un tad smaididams fazzija: „Lai mirroni duhs. Tillai dsihwi zilweli mihlejahs un prezzejahs.“

„Neleeti!“ Gewa uslehdamahs issauza un winnas balst trizzeja, tad ahtri no Schwindelmannâ aplampschanas atraudamahs teiza: „Neleeti, es preefsch tewis esnu pasemmojusehs, tewi esnu luhguse; bet tu to nesajehds, tu ne-effi wihrs, tew naw wihra gohds!“ un druszin apmeerinajusehs lehnali fazzija: „Es saweem wezzakeem paklaufschu, lai gan winni nestinnadami man pahri darra. Es lihds altaram

lihds eeschu, es liffchohs salaulatees, bet tawa seewa muhscham nebuschu.“

Schwindelmannis stahweja la skohlas puika, tad skohlotajs tam kahdu nedarbu pahmett; winsch nedrihsteja ne wahrdû runnaht, stahweja la semmê eeaubstis. Lai gan ihgnums prett Schwindelmanni Gewas firdi bija sagrahbis, tad tomehr winnai tâ la schehl palikka, us to glehwo gekki passattotees. Winna fazzija:

„Schwindelmannâ kungs, ko juhs gaidat? Juhs mannu atbildi sinnat. Sallat manneem wezzakeem, la winnu gribbai paklaufidama prezzeschohs, weenalga, waj man par wihru janemm Schwindelmannâ kungs jeb muhsu pirtneezes dehs, klubbais pamulks.“

Tahdu atbildi dabjujis, Schwindelmannis zitta neko nestinnaja darriht, la is Gewas lambarischa iseet. Mahte bija pamannijuse, la Schwindelmannis ar Gewu weeni paschi bija lambaritê; winna leelâ istabâ gaidija, lihds Schwindelmannis isnahschohht. Til lihds winsch isnahza, mahte winnu jautaja: „Jauns-kungs, waj ar Gewu isrunnajatees?“

„Ja,“ Schwindelmannis garri wilkdams atbildeja, „Gewâ jums leel fazzih, lai kahsas isrihkojoht.“

„Pagaidat druszin, eesautschu fainneeku, lai warram kahsu deenu nofazzih,“ mahte preeziga fazzija un istezejeja pa durwim. Wezzais Grantinsch driht eenahza. Norunnaja, peh; astonahm neddekahm kahsas turreht. Schwindelmannis driht aishbrauja. Grantinôhs sahlahs jauna dsihwe: allus tillâ bruhwehts, kaujami lohpi barroti, par puhru gahdahts u. t. j. pr. Gewa tâ la dsihwes mirronis aplahrt staigaja, lam weenalga, waj kahsas waj behres teel isrihktas.

Ap to paschu laiku, kur Grantinôhs sahla us kahsahm rihtotees, arri kahdâ Nujorkas pilsehtas leelâ weefnizâ kahds smalks kungs fataisjahs, newis us kahsahm, bet us tahdu zellu pa pasaulê juhru. Winsch lilla suhrmanni atwest un sawas leetas no-nest, tad suhrmanni eesehdahs un us damstuggi aishbrauja, las no Amerikas taisni us Ciropu brauja. Winsch warreja huht 28—30 gaddus wezs; winna nopeetns waigs rahdija, la winsch dauds bija peedshwojis; winna drohscha un weikla istureschanohs leezinaja, la winsch bija tahdu pasaulê bijis un ar wiffahm kauschu kahrtahm apraddis apeetees.

(Us preefschu beigums.)

Sinna pahr ussautteem Rihgâ.

Jahnu basnizâ: salbats billeteeks Jahnis Seltinsch ar Lihdi Dshols. Fabrika strahneeks Johann Fr. Tillinsch, no-saults Ceepinsch, ar Greetu Tschirlehn. Salbats billeteeks Mattih's Esserneeks ar Lotti Reinberg. Kutscharis Frizis Barschinsch ar Karolini Nerretneel. Salbats billeteeks Wahrtinsch Salymann ar Johannu Matildi Abholtin. Strahneeks Indrikis Peterjohns ar Eddu Stahl.

Mahrtinu basnizâ: laiwineeks Jurris Biefla ar Greetu Kalninsch.

Gradi un feedi.

Ro Brenzis pilssehtâ peedfihwojis.

(No winna pascha stahstihis.)

Klaufatees, lahds ehmigs stikkis man atkal Rihgâ gad-dijees. Kahdu deen stahwu Daugawas mallâ (tas bij pehz pufseenas pulstien pufs trimds) un flattohs uf smuffahm mamsellehm, kas man garram eet, kad uf weenureif debbes aptumfchojajs. Wiffi laudis streen ahtri uf mahjahm, bihdamees, ka nepaliku flapji. Kad winni arri buhtu palikufuschi flapji, tad tas buhtu pareisi, jo kapehz winni nenemum leetus fchirmus lihdsi; es schinni leetâ esmu prahrigaks, neffu arweenu divus lihdsi. Atdarru nu fawu leetus fchirmi. Tê eeraugu weenu smalku fungu, kas ahtri appalsch kahdahm namma durwim paleef stahwoht, tapehz ka paschu laiku eefahla kreetni ween liht; es uffattu winnu kahdu laiku, un dohmaju fawâ dumjâ prahtâ, kapehz tas lungs ne-eet tahlat? Es apluhkoju winnu no wiffahm puffedm un pamannu, ka wianam naw kreetna fchirma. Nu, dohmaju, Brenzi, tur warri tu kaut to pelniht, no eij un peefohli tam lungam weenu no faweem leetus fchirmeem.

Es no-eiju pee winna un faktu: „Nenemmat par taunu smalkais besfchirma lungs, ka eedrohfchinajohs praflit, waj jums irr leetus fchirmis waj nê? Brihndamees par mannu gudribu tas uf manni pasfatahs ar plattahm azzim un falka: Nê, man naw leetus fchirma. Na, mans besleetusfchirma lungs, nenemmat par taunu, ka es jums weenu no faweem diwi fchirmeem peedahwaju. Smalkais lungs tohp lohiti preezigs un falka: Baldees Brentscha lungs par juhfu labbu prahtu; tad es faktu: preezajohs — kad tit man tas no tam tiftu! Jums tiks gan tas no tam, winsch falka; nahzeet riht pee mannis uf brohtastu, es dsihwoju tumfchajâ eelâ, pee Alla Jehgera, ohtrâ tahschâ.

Es noflattohs wianam no pallatas. Tad eiju mahjâe, nehdu nemas walfarinas, lai warretu riht pee brohtasta brangi fanemtees, un leefohs gulleht. Ohtrâ rihtâ atmohstohs, apwelku fwehtdeenâs fwahrtus, panemmu speeki un dohdohs uf tumfcho eelu, bet allo jehgeri nefur neatrohdn. Tê nahf weena smukka meita, gribbeju teikt mamsellite, un es usrunnaju: Peedohdat, mamsellit, es faktu, waj newarrat teikt, tur allais jehgeris irr? Kas par jehgeri? ta prafla. Na, — nu tas allais jehgeris, es faktu. Ah, juhs laifam paschi allis effat! Winnu nefauz wis allo jehgeri, bet „satto jehgeri“, un tas irr ohtrâ puffed. Es pateizohs un dohdohs uf to mahju — bet to eeraugu? „Tâi mahjai irr tit weena tahschâ! Gimu pee faimineezes un praflu: Peedohdat madamin, waj schai mahjai irr diwas tahschas?“ Nu, to taf juhs redsat, ka mahjai weena tahschâ irr augfchâ un weena appalschâ. Ta gan irr, es faktu, bet warrubht ohtra tahschâ irr zittâ kahdâ eelâ isihreta? Nê, faimneeze atbild, ar muhsu mahju ta nedarram. Tê man eefchaujajs prahtâ, ka ta appalschas tahschâ buhs pagrabs. Es winnai praflu, waj schai mahjai irr pagrabs? Ta gan, atbild ta. Nu, manna labba madamin, tad effat tit labba, weddat manni pagrabbâ.

Ta gan ne gribb, bet pehdigi eededsina fwezzi, un wedd manni pagrabbâ. Tur nonahzis, apflattohs un faktu, labbi; taggad effat tit labba un weddat man atpalfat augfchâ. Augfchâ tizzis, es flaitu: weena tahschâ; palahpohs pa mahjas reppehm un faktu: ohtra tahschâ! Es peellappeju pee durwim brauz, brauz — eeffchâ! faju ta patte balfs, tas manni walfar uf brohtasti ufluhdsâ.

Ah, Brentscha lungs, tas irr labbi, ka juhs effect nahfuschî, atfehdatees, smalkais lungs falka.

Es atfehchohs. „Johann! das Frühstück für den Herrn Brenze“ faju atkal smalkais lungs. Es attaisu tall'-auta,

atpohgaju westi un fataifohs uf eefchanu. Jahnis eenesf weenu apsegtu bfohdn un noleef uf galdu. Es nonemmu wahlu — bet to dohmajat, es eeraugu pilnu bfohdn ar seepes puttahm. Es tohpu dusmigs, uslezju un faktu:

Ro juhs no mannis dohmajat, man buhs seepu puttâs ehst! Waj tas irr brohtasts? Waj juhs manni par weschereeni, par balbeeri, jeb par zittu kahdu seepu-puttu mihsletaju turreet?! Apmeerinajatees, smalkais lungs falka, tahs nemas naw seepu puttâs, bet fakkums.*) Waj juhs to nepasfistat? Klaufatees, redsat, dsirdat, atkaujat, smalkais lungs, faktu, ka es warru sinnahf, ka fakkums arri irr pasaulê?

Nu, apsehfhatees tiffai, Brentscha lungs, un pamehginajat ehst.

Na, es faktu ehst. Nê, tahdu ehdeenu wehl netad nebiju ehdis, tas uf mehles istuffa ka fweests. Pehdigi esmu es wiffu bfohdn isehdis. Smalkais lungs faju: Johann, noch eine Portion!

Nahf wehl ohtra bfohda! Es isehdu ir to. Kad biju beidsis, tad smalkais tunegs man atdohd mannu leetus fchirmi, un eespeesch rohtâ weenu rubli un es pateizees aifeimu. Bet nu tit nahf tee ehmi!

Sedams nahfu pee kahda drauga durwim (winsch bij fiftu andelmannis) — un faktu: prijschi austeri (ehdami gleemeschi) irr atnahfuschî. Es eiju eeffchâ, leeku few doht fintu austeru, famakfaju par weenu, un paleetu demindemitdewinus parahdâ un apehdn tuhlin wiffus. Pehz tam isdarru fawas darrifchanas, eiju pee launaga un kad faktu ehst, netas nesmekke. Leefohs gulleht, ohtrâ rihtâ gribbu ehst, atkal nesmekke. Gaidu pufseenu, atkal nesmekke. Kad tewi juppis, falka pats fewim: Brenzi, ta fennat warreji ehst ka lohps un nu wairs nemas! Gaidu walfaru, faktu ehst atkal, nesmekke. Tu wehl beidsiht baddâ nomirfi, ta dohmaju, bes ka pats to sinnafl! Es streenu ahtri pee kahda drauga, kas bija lohpu dakteris, un isfahstu wianam wiffu. Winsch leel man atfehstees, nemm leelu lihleri, leel man mutti atpleht un flattahs zaur lihleri mannâs eeffchâs un tad eefaujajs: Draugs! Zilwels! Engelis! Tschirgatta! tew irr leddus wehderâ! Tas fakkums irr palizzis par leddus kalnu un austeri, kurerus tu ahtri ehdsams dsihwus noriji, streen uf leddus fliddas. — Kahdas bailes manni nu fagrahba, to newarru isteikt! Taggad eij mahjâ, falka mans draugs, leez diwas spannus farsta uhdena uf wahriht, un eesjert tohs, zaur to leddus kalns tiks kaufehst un austeri nogallinati. Es gahju un darriju ta, un nu man atkal smekke wifs, to ehdu.

R. Matfcherneek's.

Râ pukkites wiffas rangahs.

(Sf Seines.)

Râ pukkites wiffas rangahs

Uf spohschaku fauliti turp;

Râ uppites wiffas wikno

Uf spohschajo juhrihu prohm.

Râ dseefminas wiffas libdo

Uf spohdro selteniti.

Lihds panemt affaras, waidas,

Juhs dseefmas, gaudulinas!

Auseklis.

*) „Sallums“ irr aukâs gabrdums, to Franzuschi par „schel“, Wahjeefchi par „Gefrorenes“ nofauz.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

No jensures atwehlehts. Rihgâ 20. Dezember 1874.